

Мовно-літературна галузь

Освітній компонент:

**Мови корінних народів та національних меншин
України**

**Навчальна програма
з польської мови та читання
(складник типової освітньої програми)
для 1-2 класів
закладів загальної середньої освіти**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму інтегрованого курсу з польської мови та читання для закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» (2017 р.), вимог Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87, а також з урахуванням мети навчання з мовної освіти в початковій школі, концептуальних підходів до процесів оновлення змісту освіти нової української школи, які ґрунтуються на «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя», потреб молодших школярів у вивченні польської мови.

При укладенні програми враховано принципи дитиноцентрованості, природовідповідності, науковості, послідовності, доступності, випередженого розвитку усного мовлення по відношенню до писемного. Реалізація змісту навчального матеріалу потребує практичної спрямованості процесу навчання, взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей, творчого підходу вчителя до викладання навчального предмета, а також орієнтації на інтереси та інтелектуальні й фізичні можливості учня. Програма скерована на формування особистості молодших школярів і спирається на загальнолюдські, національно-культурні та державні цінності.

Польська мова як навчальний предмет у закладах загальної середньої освіти з навчанням українською мовою виконує певні дидактичні функції: вона є не тільки засобом пізнання польської духовної і матеріальної культури, а й навколишнього світу.

В Програмі визначено цілі, зміст і методичні підходи до навчання польської мови.

Зміст навчання польської мови та читання в початкових класах як навчального предмета зумовлюється такими взаємопов'язаними змістовими лініями: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища», спрямованими на формування ключових і предметних компетентностей.

Реалізація змістових ліній **«Взаємодіємо усно»**, **«Читаємо»**, **«Взаємодіємо письмово»** (аудіювання, говоріння, читання, письмо), **«Досліджуємо медіа»**, **«Досліджуємо мовні явища»** (знання з лексики, граматики, фонетики, орфографії сучасної польської мови) сприяють формуванню початкових знань про особливості польського культурно-суспільного життя, загальних знань про Польщу та Україну (державні символи, географічне положення, елементарні знання про державні мови та їх спорідненість; загальні уявлення про народні свята і звичаї), відповідно до вікових особливостей молодших школярів –

уміння вибирати та використовувати мовленнєві форми у конкретних комунікативних ситуаціях, уміння вступати у мовні контакти; ввічливо та толерантно ставитися до людей; формування умінь реагувати на прохання і потреби інших; дотримання правил поведінки; бережливого ставлення до природи, формування вмінь розуміти вказівки; вміння вести діалог за формами: запитання – відповідь, твердження – згода / незгода, привітання – відповідь; уміння надавати, отримувати, переказувати інформацію і висловлювати власну думку.

Зміст програми також враховує розвиток загальнонавчальних навичок, умінь (організаційних, загальномовленнєвих, загальнопізнавальних, контрольних-оцінних): за допомогою вчителя знаходити ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань; застосовувати набуті знання; формування навичок об'єктивно оцінювати свої або чужі навчальні досягнення; формування елементарних навичок роботи щодо виправлення власних помилок і недоліків у самостійній роботі на уроці та вдома.

Набуті знання і вміння удосконалюються відповідно до програмного матеріалу. Повторення, узагальнення, поглиблення знань здійснюється за концентричним принципом.

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно»** спрямована на формування у молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія **«Читаємо»** передбачає формування в учнів навичок читання, висловлювання свого ставлення до прочитаного, застосовування набутої інформації в навчально-пізнавальних та інших комунікативних ситуаціях, у практичному досвіді.

Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** спрямована на формування в молодших школярів навичок письма, умінь висловлювати в письмовій формі свої думки, почуття, ставлення, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності. Опанування графічної системи польської мови, розвиток техніки письма, культури оформлення письмової роботи передбачають перенесення відповідних графічних умінь, сформованих на уроках української мови.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** передбачає формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її, створювати прості медіапродукти за допомогою вчителя (або самостійно).

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища» спрямована на формування елементарних навичок аналізу мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил правопису з дотриманням літературних норм.

Основний принцип організації навчання – від усного мовлення до читання і письма.

Вивчення польської мови в початковій школі має на меті формувати в учнів певний рівень комунікативної компетентності, що передбачає розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності, усного та писемного мовлення (слухання / розуміння, читання, письма, умінь застосовувати набуті мовні знання і мовленнєві навички у повсякденному спілкуванні).

Зміст навчального матеріалу відібрано за наступними **принципами**:

поступове зростання складності змісту навчального матеріалу;

циклічна повторюваність навчального матеріалу з поступовим розширенням його змісту;

відбір мовленнєвих тем з урахуванням вікових особливостей та інтересів молодших школярів;

наявність можливості бікультурних і білінгвальних співставлень;

можливість на різних етапах навчання реалізувати етнокультурний компонент і діалог культур;

оптимізація навчального процесу як засіб збереження фізичного, психічного та емоційного здоров'я молодших школярів.

Зміст програми з польської мови відповідає її основним **завданням**, а саме:

– формування вмотивованого інтересу до вивчення польської мови, традицій та культури польського народу;

– забезпечення мовленнєвого і загального розвитку молодших школярів;

– надання основ мовної освіти, певного обсягу мовознавчих знань і вмінь;

– практичне засвоєння орфоепічних, орфографічних, пунктуаційних правил польської літературної мови;

– формування уміння зв'язно висловлювати свої думки в усній та писемній формах;

– формування і вдосконалення каліграфічних навичок;

– формування та розвиток необхідного словникового запасу учнів, їхнього логічного мислення, мовленнєвих умінь; умінь знаходити істотні / неістотні, схожі / відмінні ознаки предметів, явищ; початкових умінь

абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;

– формування та розвиток навичок читання польською мовою як виду мовленнєвої діяльності;

– сприяння інтелектуальному, моральному, соціокультурному та естетичному розвитку дитини завдяки знайомству школярів з дитячою літературою (в авторській, жанровій, тематичній різноманітності), з літературними образами; використання у навчальному процесі різних видів мистецтва (музики, живопису, дитячих театралізованих вистав та екранізованих творів тощо);

– формування початкових уявлень про національні традиції, історію, культуру польського народу засобами змісту навчального матеріалу;

– виховання толерантного ставлення до інших народів та їхніх мов;

– розвиток навичок виконання різних ролевих функцій у колективі, співпраця в команді та робота в парах і групах.

В умовах сучасних методичних підходів до викладання мов як навчального предмета при реалізації змісту цієї Програми слід враховувати певні методичні **засади**, які ґрунтуються на:

використанні сучасних навчальних та ігрових технологій;

розвитку особистості дитини, її мовленнєвих і розумових здібностей;

формуванні певних комунікативних, соціальних і предметних компетенцій;

поступове та інтегроване оволодінні усіма видами мовленнєвої діяльності та поетапно-концентричне опанування мовним і мовленнєвим матеріалом;

використанні знань, вмінь та навичок, набутих при вивченні інших мов;

випередженому вивченні усного курсу в навчанні польської мови.

Комунікативно-діяльнісна спрямованість навчання зумовлює тематику спілкування, зазначену у програмі. Орієнтовний перелік тем:

I. Суспільні та країнознавчі теми

1. Україна – наша Батьківщина.

2. Польща – наш сусід. Державні символи України і Польщі. Столиця Польщі – Варшава.

3. Свята і народні звичаї.

4. Народна творчість.

5. Мовленнєвий етикет.

II. Побутові теми

1. Моя родина.

2. Мій дім, квартира.

3. Наша школа, наш клас.

4. Місто і село.
5. Людина та її зовнішній вигляд.
6. Їжа.
7. Одяг.
8. Календар.
9. Розпорядок дня учня. Особиста гігієна.
10. Мій вільний час. Дитячі ігри та забави.

III. Природознавчі теми

1. Світ тварин і птахів.
2. Світ рослин.
3. Природа та її об'єкти (ліс, гори, озера, море, річки тощо).
4. Пори року (зима, весна, літо, осінь). Погода.

Для оволодіння комунікативними темами першочерговим є засвоєння **лексико-семантичних груп слів:**

1. Кольори.
2. Дні тижня. Місяці.
4. Лічба (1–100).
5. Годинник.
6. Частини тіла.
8. Одяг.
9. Страви і напої.
10. Домашній посуд.
11. Меблі.
12. Шкільне приладдя.
15. Іграшки.
16. Рослини.
17. Свійські та дикі тварини і птахи.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів має логічну структуру. Вона зумовлюється поступовим ускладненням завдань на кожному наступному етапі навчання і відповідає методичним засадам та нормативам, які закладено в Критеріях оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. Вимоги до навчальних досягнень учнів надано до кожного розділу окремо.

Опанування знаннями за програмою для початкових класів повинно підготувати учнів до свідомого й творчого сприйняття системного курсу польської мови, до читання різножанрових творів польською мовою в середніх і старших класах шкіл, де польська мова вивчається як навчальний предмет. Також програма може бути використана для викладання польської мови та читання в початкових класах загальноосвітніх закладів з навчанням мовами національних меншин, в позашкільних установах і школах при національно-

культурних центрах (для запровадження викладання польської мови як початкового практичного курсу).

Навчальний процес з вивчення польської мови має бути організований таким чином, щоб за своїм змістом та структурою він відповідав вимогам комунікативного навчання та сучасним підходам до уроку в початковій школі.

За результатами навчання учні початкової школи мають (у межах вивченого матеріалу):

- оволодіти читанням і письмом як універсальними видами мовленнєвої діяльності;
- набути якісні вміння та навички аудіювання та говоріння;
- засвоїти й активно вживати лексику за визначеною тематикою;
- помічати й виправляти помилки у власному усному та писемному мовленні;
- співвідносити вимову і правопис, знаходити відповідність та різницю між ними, дотримуватися на практиці орфоепічних норм та правил правопису;
- набути початкові знання про будову мови, її основні одиниці та взаємозв'язки між ними.

Структура Програми: «Усний курс» (1 клас), «Розвиток усного мовлення і навчання грамоти» (2 клас, робота за «Букварем»), «Знання про мову. Мовні уміння. Розвиток читання та мовлення» (3, 4 класи).

Пропедевтичний усний курс є необхідним для входження в мовленнєвий простір польської мови, для подальшого системного вивчення її закономірностей та особливостей.

На уроках усного курсу орфоепічні навички виробляються через наслідування вчителя (імітацію). Багаторазове правильне повторення слів, словосполучень, речень, вживання нових слів у різного типу висловлюваннях при розгляді різноманітних ситуацій у подальшому сприятиме міцному оволодінню учнями мовою.

Програмою передбачено засвоєння учнями 1 класу протягом навчального року до 200–250 польських слів. На кожному уроці до активного словникового запасу необхідно вводити 5–7 нових слів.

Тематика усного курсу польської мови визначена з урахуванням вікових особливостей учнів, їхніх інтересів і містить побутово-культурні, соціальні та інші ситуації. Учні вчать напам'ять й декламують визначені вчителем невеличкі твори – віршовані рядки, сюжетні вірші, пейзажну лірику, приказки, прислів'я, скоромовки, лічилки тощо.

При опануванні нових тем попередній лексичний та фразеологічний матеріал повторюється. Повторення повинно бути продуманим, осмисленим, зорієнтованим на довготривалість знань.

У 2 класі курс польської мови, який включає розвиток усного мовлення і навчання грамоти, поділяється на *добукварний*, *букварний* і *післябукварний* періоди.

У *добукварний період* здійснюється робота з розвитку усного мовлення учнів, повторення та закріплення артикуляційних, орфоепічних умінь, навичок слухати, розуміти польську мову. Основна увага приділяється словниковій роботі, повторюються слова, словосполучення, речення (відомі учням з усного курсу) на новому ілюстративному матеріалі, який дає змогу розширити лексичний запас.

Здійснюється підготовка до написання рукописних малих та великих букв польського алфавіту (малювання, складання візерунків, писання ліній, елементів, відмінних від елементів алфавіту української мови), формуються навички плавного, спокійного письма, навички сприймання й відтворення пропорційного розміру та співвідношення окремих деталей малюнків, узорів.

У *букварний період* учні ознайомлюються з буквами на позначення голосних (*a, o, i, e, u, ó, y, ą, ę*) та приголосних (*b, c, ch, cz, ć, d, dz, dź, dż, f, g, h, j, k, l, ł, m, n, ń, p, r, rz, s, sz, ś, t, w, z, ź, ż*) звуків.

Особливу увагу слід звернути на вивчення носових голосних, позначених буквами *ą, ę*, голосних звуків, позначених буквами *u, y*, які можуть асоціюватися зі звуками *u, y* української мови, а також на вивчення середньоязикових приголосних звуків (*ś, ź, ć, dź*), бокового *l*, а також звука *ł*, диграфів (*ch, cz, dz, dź, dż, rz, sz*) і буквосполучень (*sc, szcz, ści, śc, dżdż*).

Застосовується прийом читання прямого складу (*lo, ty, mo*) з орієнтацією на букви голосних звуків, засвоюються алфавітні назви букв на позначення приголосних звуків, формуються елементарні навички читання рукописного тексту.

У *післябукварний період* розвиваються та вдосконалюються вміння поскладового читання, читання цілими словами, навички читання речень різної структури, зв'язних текстів (опис, діалог); проводиться робота над свідомим читанням, розумінням прочитаного. На основі опорних слів, усного плану, навідних запитань учителя формуються початкові навички переказу. Учні будують прості висловлювання за сюжетом малюнків, ілюстрацій, фільмів і власних спостережень; вчать напам'ять загадки, скоромовки, лічилки, приказки, прислів'я, вірші. Учні, які оволоділи навичками свідомого читання, можна запропонувати самостійне читання вголос невеликого за обсягом тексту з дитячої книжки.

У 3 класі основна увага зосереджується на повторенні, узагальненні знань про польську мову, вмінні слухати й розуміти текст, правильно розмовляти в межах вивченої лексики, вдосконалювати вміння читати, писати, говорити. Закріплюються основні фонетичні поняття, учні ознайомлюються з певними мовними одиницями.

Завданням курсу є збагачення словникового запасу учнів, розширення граматичної бази для відпрацювання навичок усного та писемного мовлення, формування умінь зв'язно висловлювати свої думки, вироблення навичок дотримання мовленнєвого етикету.

З метою правильного засвоєння орфоепічних та орфографічних умінь та навичок важливо навчити учнів робити звуко-буквений аналіз слів, звертати увагу на звуки польської мови, які звучать так само, як в українській мові, але записуються інакше у польському алфавіті. Вивчення голосних і приголосних сполучень звуків потребує значного вправлення в звуковому й буквеному аналізі слів, порівняння фонетики і графіки польської та української мов.

У 3 класі розвиваються читацькі інтереси та здібності учнів, формуються навички свідомого, виразного, правильного читання вголос та мовчки, початкові навички аудіювання невеликих творів дитячої художньої літератури, уривків з текстів різних літературних жанрів різноманітної тематики, спрямованих на виховання особистості, її моральних якостей. Практична мовленнєва діяльність учнів удосконалюється шляхом формулювання ними зв'язних висловлювань при відповідях на запитання, у процесі переказування прочитаного абзацу нескладного тексту, під час роботи над малюнками, ілюстраціями до текстів різних літературних жанрів.

Тексти для читання включають різножанрові твори класиків і сучасних польських авторів для дітей, які дібрані таким чином, щоб відобразити життя дітей молодшої вікової категорії (стосунки в родині й суспільстві, шкільне життя, народні звичаї та традиції, природний світ, бережливе ставлення до довкілля). Літературно-тематичний принцип сприятиме формуванню пропедевтичних знань з літератури, ознайомленню з літературними жанрами та їх особливостями.

Важливим аспектом у процесі вивчення курсу польської мови є культура мовлення – уміння говорити з відповідною силою голосу залежно від мовленнєвої ситуації, регулювати швидкість свого мовлення, дотримуватися норм етикету під час монологічного і діалогічного мовлення.

У 4 класі поглиблюються знання з початкового курсу польської мови, отримані в 1–3 класах; удосконалюються орфоепічні вміння і навички, збагачується та розширюється словниковий запас, розвиваються всі види

мовленнєвої діяльності учнів; формуються навички грамотного, правильного письма з дотриманням орфографічних вимог, граматичних правил.

Розвиток усного та писемного зв'язного мовлення забезпечується завдяки різним формам роботи та використанню ілюстративно-демонстраційних засобів (сюжетні малюнки, відеофільми тощо).

Також триває робота над збагаченням, розширенням лексичного запасу учнів. Правильне вимовляння, розуміння змісту нових слів, вміння утворювати з ними словосполучення, речення, активно використовувати їх в усному мовленні створюють передумови для свідомого читання літературних творів різних жанрів, глибшого проникнення у їх зміст. Розвиваються фонетичні та граматичні знання, вміння й навички.

У процесі ознайомлення з частинами мови під час слухання, читання, аналізу окремих речень, текстів увага приділяється загальним і власним назвам предметів (іменникам), написанню іменників – власних назв, розрізненню роду та числа іменників. При вивченні відмінкових закінчень іменників і прикметників застосовуються практичні вправи й завдання, правильна вимова іменників і прикметників заучується у поєднанні з іншими словами в реченні, при цьому використовуються зразки правильної побудови речень.

Поняття прислівника, прийменника, сполучника вводяться для ознайомлення на практичних засадах: приклади цих частин мови називаються, вказуються у реченнях, текстах та вживаються при побудові розповідей, діалогів, при виконанні вправ і завдань.

Окрім того, учні ознайомлюються з особливостями текстів різних типів (розповідь, опис, міркування), вчать їх аналізувати та узагальнювати. Для розвитку мовлення молодших школярів особливу роль відіграє художній текст, який аналізується комплексно, також розглядаються тексти-інформації, тексти-описи, що містять елементи наукового пояснення. Значна увага приділяється формуванню та розвитку аудіативних умінь, навичок, культури читання, сприймання літературних творів, шанобливому ставленню до художнього слова, розвитку уяви, образного мислення, формуванню початкових елементів аналізу та оцінки творів, дійових осіб. На прикладі окремих літературних текстів учні набувають практичних навичок початкового аналізу змісту творів, отримують найпростіші відомості з теорії літератури.

Тематика текстів для читання логічно продовжує тематику спілкування попереднього класу; вивчення нового матеріалу ґрунтується на вже набутих знаннях. Повернення до попередніх тем має на меті поглибити, розширити знання учнів, з'ясувати практичне використання цих знань, сформувати свідомі та міцні поняття, закріпити практичні навички.

Результати навчання

На кінець I циклу навчання

здобувач / здобувачка початкової освіти (учень / учениця):

1) взаємодіє з іншими усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

2) аналізує, інтерпретує інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її;

3) висловлює свої думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими письмово та в режимі онлайн, дотримується норм літературної мови;

4) оцінює індивідуальне мовлення – своє та інших учнів, використовує це для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

№ п/п	Обов'язкові результати навчання здобувачів початкової освіти:	
	Загальні результати	I цикл (1-2 клас)
до пункту 1		
1.1	Сприймає усну інформацію	Сприймає усну інформацію; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує .
1.2	Перетворює усну інформацію	Відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до теми спілкування та комунікативних завдань; на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно
1.3	Виокремлює інформацію	Виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим.
1.4	Аналізує та інтерпретує усну інформацію	Розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація; за допомогою вчителя виявляє очевидні ідеї у простих текстах, медіатекстах.
1.5	Оцінює усну інформацію	Висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; звертається до дорослих за підтвердженням правдивості інформації.
1.6	Висловлює і захищає власні погляди	Висловлює власні погляди на предмет обговорення; намагається зробити так, щоб висловлення було зрозуміле і цікаве для інших; правильно вимовляє і наголошує загальноживані слова у своєму висловленні

1.7	Використовує словесні й несловесні засоби під час представлення своїх думок	Розпізнає емоції своїх співрозмовників, використовує відомі словесні й несловесні засоби для передавання емоцій та настрою; розпізнає образні вислови і пояснює, що вони допомагають уявити; створює прості медіапродукти за допомогою вчителя (або самостійно).
1.8	Регулює власний емоційний стан	Розповідає про власні відчуття та емоції від прослуханого / побаченого; ввічливо спілкується.
до пункту 2		
2.1	Сприймає текст	Передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами, нескладні за змістом і формою тексти; виявляє розуміння фактичного змісту прочитаного.
2.2	Аналізує та інтерпретує текст	Пов'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також простого медіатексту.
2.3	Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід	Розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації.
2.4	Оцінює текст	Висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що – ні; висловлює думки з приводу простих медіатекстів.
2.5	Обирає тексти для читання	Обирає книжку для читання; пояснює власний вибір
2.6	Перетворює інформацію	На основі тексту малює /добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно.
2.7	Читає творчо	Експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з репліками під час театралізації тощо)
до пункту 3		
3.1	Створює	Пише розбірливо рукописними буквами, поєднуючи їх

	письмові висловлення	між собою; створює невеликі та не складні за змістом висловлення, записує їх; правильно записує слова, які пишуться так, як вимовляються; створює прості медіапродукти з допомогою інших.
3.2	Взаємодіє онлайн	Обмінюється короткими письмовими повідомленнями
3.3	Редагує письмові тексти	Перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи за допомогою вчителя; обговорює створений текст і вдосконалює його за допомогою інших
до пункту 4		
4.1	Аналізує мовні явища	Спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває деякі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їх граматичної форми та ролі в реченні; спостерігає за власним мовленням та мовленням інших, удосконалює власне мовлення за допомогою інших.
4.2	Використовує знання з мови у мовленнєвій творчості	Експериментує зі звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує за допомогою вчителя мовлення літературних персонажів

Конкретні очікувані результати та зміст I циклу навчання

Результати навчання та пропонований зміст з польської мови та читання для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	
1 клас	
Усний курс	
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	
Очікувані результати	Зміст навчання
Учень/учениця: розпізнає звуки польської мови; вміє слухати і розуміти звуки, звукосполучення, слова польською мовою, простий текст у межах теми; розпізнає мелодику, ритміку слова і	Сприйняття усної інформації. Слухання і розуміння Сприйняття на слух і розуміння звуків, звукосполучень, слів, простих текстів (загадка, скоромовка, лічилка, приказка, прислів'я, оповідання, казка, вірш).

фрази;
знає і розуміє значення слів, що передбачені для активного засвоєння;
розуміє і реагує на запитання, які вимагають простих відповідей;
розуміє та виконує прості вказівки вчителя;
слухає та розуміє в межах вивченої лексики короткі тексти, що містять 3–5 речень.

Учень/учениця:

вміє артикуляційно правильно промовляти звуки, слова, словосполучення польською мовою, повторювати за вчителем слова з виділенням наголошеного складу;

будує прості речення за аналогією до вивчених за допомогою вчителя;

відповідає на запитання вчителя, складає невеликі оповідання в межах теми з використанням малюнків і власних спостережень;

складає розповідь за малюнком (2–3 речення) та вміє вести діалог (2–3 речення);

свідомо запам'ятовує, заучує напам'ять окремі слова, фрази, скороговки, лічилки, загадки, прислів'я, вірші зі слів учителя.

Мелодика, ритміка польського слова і фрази.

Говоріння (діалогічне та монологічне мовлення):

Повторювання за вчителем прослуханих простих слів, словосполучень, простих речень, діалогічних висловлювань (3–4 репліки).

Побудова простих речень за аналогією, складання невеликих оповідань з використанням малюнків і власних спостережень.

Збагачення словникового запасу учнів і використання окреслених темою груп слів в усному мовленні:

– за допомогою натуральної або картинної наочності;

– через додаткові пояснення польською говіркою або українською мовою;

– повторювання слів та словосполучень, запропоновані вчителем.

Заучування напам'ять зі слів учителя (1–2 скороговки, 1–2 лічилки, 4–5 загадок, 3–4 прислів'я, 4–5 віршів).

Діалогічне мовлення учнів:

практичне оволодіння діалогічною формою мовлення (репліка в діалозі: звертання, привітання, прощання, вибачення, подяка, побажання, питання, прохання, знайомство, поздоровлення, запрошення, згода, відмова тощо), етикетними нормами культури спілкування.

Монологічне мовлення учнів:

укладання простих речень за зразком або самостійно (усно);

укладання усних коротких розповідей та оповідань (за сюжетним малюнком, на основі власних спостережень).

Учень/учениця:

має початкові знання про польську усну народну творчість – загадки (3–4),

Аналіз та інтерпретація (розкриття змісту) почутого:

Усна народна творчість (загадки,

<p>скоромовки, лічилки (1–2), приказки, прислів'я (3–4), а також казки про тварин, вірші (4–5);</p> <p>знає тематичні групи слів, що відображають специфіку матеріальної польської культури з урахуванням культури поляків, які проживають в Україні (назви комплектів шкільного приладдя, доби, тижня, пів року, іграшок, кольорів, овочів і фруктів, свійських та диких тварин і птахів, частин тіла людини, назви їжі та посуду);</p> <p>знає основні польські свята (Різдво, Великдень) і звичаї, з ними пов'язані;</p> <p>шанобливо ставиться до інших культур, до народних і сімейних традицій;</p> <p>має початкові знання про твори польської дитячої літератури, їх авторів;</p>	<p>скоромовки, лічилки, приказки, прислів'я про природу, казки про тварин, оповідь /поданє/, напр. «Wars i Sawa», вірші, присвячені народним звичаям.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Наша школа, наш клас. Шкільне приладдя. 3. Доба. Тиждень, дні тижня. Пори року. Місяці. 4. Культура поведінки. Етикет при знайомстві. Ввічливі слова, їх уживання в різних комунікативних ситуаціях (<i>Dzień dobry. Do widzenia. Proszę. Dziękuję. Czy może..?</i>). 5. Дитячі ігри та забави. Улюблені іграшки. 6. Осінь. Природа восени. Кольори. Овочі та фрукти. Свійські й дикі тварини та птахи. 7. Моя родина. Людина, будова тіла людини. Одяг, взуття. Мій день. Гігієна. 8. Зима. Природа взимку. Зимові свята і розваги. Народні традиції (День Святого Миколая, Різдво, Новий рік). 9. Місто, село. 10. Мій дім, квартира. 11. Посуд та його призначення. Їжа. 12. Книга – джерело знань. Польська література для дітей (орієнтовний перелік рекомендованих творів: вірші – М. Niwińska «Pierwszak», Т. Kubiak «Dzień dobry, szkoło», «Wakacje», W. Chotomska «Co słyhać na wsi?», А. Kamieńska «Babcia», «Dziadek», Т. Śliwiak «Zimowa kołysanka», S. Jachowicz «Ptaszek w gościnie», D. Gellner «Prezent dla Mikołaja», Cz. Janczarski «Nad książką», «Wisła», J. Tuwim «Warszawa», J. Kulmowa «Młode listki», D. Zagórski «Nasza mama», уривки з оповідання – М. Kownacka «Plastusiowy pamiętnik»). 13. Україна та її столиця Київ. 14. Польща та її столиця Варшава. 15. Весна. Природа навесні. Великдень. Народні традиції. 16. Моя мама. День матері. 17. Літо. Природа влітку. Канікули.
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»	
Очікувані результати	Зміст навчання
Учень/учениця:	Уявлення про медіа (призначення

<p>сприймає прості медіапродукти (комікси, дитячі мультфільми, фільми тощо); бере участь в обговоренні змісту медіапродуктів; висловлює свої думки й почуття з приводу перегляду простих медіапродуктів.</p>	<p>(мета) і цільова аудиторія (Хто буде це дивитися / слухати? Чому?); правдива і неправдива інформація).</p> <p>Візуальні медіа (фотографія як джерело інформації (наприклад: пейзаж, портрет, сюжетна світлина), малюнок як джерело інформації. Комікси).</p> <p>Аудіовізуальні медіа (мультфільми, улюблений герой, колір, звук, музика в мультфільмах, критерії добору мультфільмів для перегляду).</p>
--	---

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»

Очікувані результати	Зміст навчання
<p>Учень/учениця: має уявлення про мову як засіб спілкування, про необхідність знати українську мову, вивчати мови національних меншин;</p>	<p><i>Мова як найважливіший засіб спілкування</i> Українська, державна мова. Мови національних меншин.</p>
<p>Учень/учениця: правильно повторює за вчителем голосні та приголосні звуки, виділяє наголошений склад;</p>	<p><i>Звуки і букви</i> Загальні уявлення про звуки мовлення (голосні та приголосні), про наголос у польській мові (на передостанньому складі від кінця слова).</p>
<p>Учень/учениця: володіє початковим лексичним запасом слів, усталених словосполучень у межах теми (5–7 слів, 1–2 усталені словосполучення на уроці); правильно вживає їх у власному мовленні;</p>	<p><i>Лексика і фразеологія</i> Поняття про лексичне значення слова, про усталене словосполучення.</p>
<p>Учень/учениця: вміє повторювати за вчителем слова, які належать до різних частин мови; вживає в усному мовленні кількісні та порядкові числівники в межах 10;</p>	<p><i>Частини мови</i> Початкові поняття про основні частини мови (іменник, дієслово, прикметник, займенник, числівник). Кількісні та порядкові числівники (1–10).</p>
<p>Учень/учениця: має уявлення про просте речення, про типи речень за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні);</p>	<p><i>Речення</i> Поняття про просте речення. Типи речень за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні) (без уживання термінів).</p>

<p>має початкові уявлення про будову зв'язного тексту, про твори різних літературних жанрів;</p>	<p style="text-align: center;">Текст</p> <p>Будова зв'язного тексту. Твори різних літературних жанрів (малі фольклорні форми: загадка, скороговка, лічилка, приказка, прислів'я, а також казка, вірш)</p>
<p>2 клас</p>	
<p>Розвиток усного мовлення і навчання грамоти</p>	
<p>Змістова лінія «Взаємодіємо усно»</p>	
<p>Очікувані результати</p>	<p>Зміст навчання</p>
<p>Учень/учениця: вміє розрізняти голосні й приголосні, носові голосні (<i>q, ɛ</i>), дзвінки та глухі, тверді й м'які приголосні звуки, сполучення приголосних; вміє послідовно називати звуки в словах різної звукової структури; слухає й розуміє мовлення вчителя (прохання, коментарі, запитання, завдання тощо); сприймає короткі тексти (до 6 речень) за визначеними програмою темами; розуміє оголошення, діалоги, вірші, пісні, загадки та скороговки; розуміє та виконує вказівки вчителя; реагує на запитання, що потребують відповіді "так/ні" чи інших простих відповідей. читає напам'ять вірші, віршовані рядки, загадки, прислів'я, скороговки, лічилки;</p>	<p>Сприйняття усної інформації Сприймання на слух та за артикуляційними особливостями голосних і приголосних звуків (дзвінки та глухі, тверді й м'які). Інтонування речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням (розповідні, питальні, спонукальні, окличні) (без уживання термінів). Інтонування питального речення в польській мові порівняно з українською мовою.</p>
<p>Учень/учениця: вміє чітко і правильно вимовляти голосні та приголосні звуки, слова, які містять ці звуки, порівнювати дзвінки та глухі приголосні; правильно артикулює носові голосні, дзвінки та глухі, тверді й м'які приголосні, приголосні l та ł, сполучення приголосних; вміє вимовляти одно-, дво- і трискладові слова й речення за вказаними моделями, складати речення з 2–3 слів; переказує почуте, прослухане за допомогою опорних слів, усного плану, предметної наочності, запитань учителя; будує запитання та відповіді за</p>	<p>Говоріння (монологічне та діалогічне мовлення) <i>Монологічне мовлення.</i> Розвиток навичок монологічного мовлення. Чітке і правильне вимовляння голосних та приголосних звуків, слів із голосними і приголосними звуками. Виділення голосних звуків (<i>a, ɔ, e, ɛ, i, o, u, y</i>) в словах. Вимова носових голосних (<i>q, ɛ</i>). Порівняння дзвінких та глухих приголосних (<i>koza – kosa</i>). Вимова твердих і м'яких приголосних, сполучень приголосних. М'якість приголосних звуків перед <i>i</i> (<i>syty</i></p>

<p>малюнками, прослуханим текстом, розглядає та моделює різноманітні ситуації (ігри, навчання, побут);</p> <p>будує зв'язні висловлювання в монологічній та діалогічній формах, переказує почуте, прослухане за сюжетом малюнків, на основі перегляду фільмів, власних спостережень;</p> <p>правильно інтонує речення за метою висловлювання та емоційним забарвленням;</p> <p>вміє вести діалог (3–4 репліки), відгадувати ребуси за малюнками;</p>	<p>– <i>sito</i>).</p> <p>Особливості вимови приголосних звуків <i>l</i> та <i>l</i>.</p> <p>Одно-, дво- і трискладові слова.</p> <p>Використання префіксів у словах (<i>grac</i> – <i>wygrac</i>). Складання речень з 2–3 слів.</p> <p>Відповідь на запитання за змістом прослуханого, прочитаного.</p> <p>Переказування почутого, прослуханого під час читання (за допомогою предметної наочності, системи запитань). Відгадування ребусів за малюнками.</p> <p><i>Діалогічне мовлення.</i> Розвиток навичок діалогічного мовлення:</p> <p>укладання невеличких усних діалогів;</p> <p>підтримування бесіди в рамках діалогу за темою (в межах вивченого);</p> <p>укладання діалогу – розпитування (обсяг – не менше 2–3 реплік з боку кожного співрозмовника).</p>
--	---

Змістова лінія «Читаємо»

Очікувані результати	Зміст навчання
<p>Учень/учениця:</p> <p>вміє читати склади різної звукоскладової структури, прямий склад (<i>lo, lu, li</i>) з орієнтацією на букви голосних звуків, слова з буквою <i>i</i> та діакритичним знаком «риска», які пом'якшують на письмі приголосні;</p> <p>читає поскладово та цілими словами;</p> <p>вміє читати алфавіт, правильно називати звуки, розрізняти вимову звуків і написання букв;</p> <p>читає речення, невеликі за обсягом зв'язні тексти (монологічні й діалогічні) з вивченими буквами, дотримується необхідних пауз та інтонації, розуміє зміст прочитаного;</p> <p>читає рукописний текст, самостійно перечитує вголос сторінку тексту з польської дитячої книжки (народні та авторські твори)</p>	<p>Читання</p> <p>Поскладове читання та читання цілими словами.</p> <p>Розвиток читання вголос слів різної звуко-складової структури (в тому числі за складами), невеликі зв'язні тексти.</p> <p>Розвиток навичок виразного читання невеликих за обсягом зв'язних текстів монологічної та діалогічної будови.</p>
<p>Учень/учениця:</p> <p>знає твори польської усної народної творчості – загадки (3–4), скоромовки, лічилки (2–3), дитячий ігровий фольклор, колядки, приказки, прислів'я (4–5), казки, оповіді, вірші (4–5);</p>	<p>Аналіз та інтерпретація змісту тексту:</p> <p>1. Усна народна творчість (загадки, скоромовки, лічилки, дитячий ігровий фольклор), колядки, приказки, прислів'я про природу, казки про тварин, легенди, вірші, присвячені народним звичаям.</p>

<p>знає тематичні групи слів, що відображають специфіку матеріальної польської культури з урахуванням культури поляків, які проживають в Україні (назви погоди, природних об'єктів, рослин, меблів);</p> <p>має уявлення про основні польські народні звичаї, шанобливо ставиться до народних і сімейних традицій;</p> <p>має знання про твори польської дитячої літератури, їх авторів;</p> <p>має уявлення про державні символи Польщі та України (прапор, герб, гімн); уміє вживати набуту інформацію у власному мовленні.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Наша школа, наш клас. Розпорядок дня учня. 3. Культура поведінки. Етикет при вітанні, прощанні. Подяка, вибачення. 4. Дитячі ігри та забави. Мій вільний час. 5. Осінь. Природа восени. Погода. Природні об'єкти. Рослинний світ. 6. Моя родина. 7. Зима. Природа взимку. Зимові свята і розваги. Народні традиції (День Святого Миколая, святвечір, Різдво, Новий Рік). 8. Місто, село. 9. Мій дім, квартира. Меблі. 10. Книга – джерело знань. Польська література для дітей (орієнтовний перелік рекомендованих творів: W. Chotomska «Tornister pełen uśmiechów», «Wiersz dla Babci», «Kwiaty dla Dziadka», S. Dobraniecki «Jak co się pisze», H. Zielińska «Kieszeń», R. Przymus «Jeszcze troszeczkę lata», D. Gellnerowa «Żołędzie», J. Tuwim «Ptasie plotki», «Kotek», F. Kobryńczuk «Pudełek», Z. Dąbrowska «Liście i wiatr», W. Melzacki «Brat», D. Wawiłow «Moja siostra królewna», J. Korczakowska «Kto chce jeździć razem ze mną?», J. Ficowski «Przed gwiazdką», W. Badalska «Kolędniczy», J. Brzechwa «Na straganie», «Przyjście wiosny», B. Lewandowska «Cała łąka dla mamy», Cz. Janczarski «Wszyscy dla wszystkich», M. Konopnicka «Nasza czarna jaskółeczka», A. Nosalski «Książka», S. Ottowa «Wielkie święto», M. Czelar «Dla mamy», H. Łachocka «Wakacje już blisko», уривки з оповідань – J. Korczak »Kajtuś czarodziej», E. Szelburg-Zarembina «Serce z piernika», W. Kozłowski «Malowany kurek»). 11. Державні символи України і Польщі (прапор, герб, гімн). 12. Весна. Природа навесні. Великдень. Народні традиції. 13. Моя мама. День матері. 14. Літо. Природа влітку. Канікули.
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»	
Очікувані результати	Зміст навчання
Учень/учениця:	Письмо

виконує підготовчі вправи до написання букв польського алфавіту (обведення контурів малюнків, малювання візерунків, орнаментів із використанням ліній різної конфігурації); пропорційно відтворює розмір та співвідношення окремих деталей;

вміє поєднувати написання і звукове значення букв польського алфавіту;

пише голосні та приголосні, диграфи (*ch, cz, dz, dź, dż, rz, sz*), буквосполучення, букви з діакритичними знаками (*ą, ę, ć, ń, ś, ź, ó, ł, ż*);

пише малі та великі букви польського алфавіту, розміщує букви в робочому рядку графічної сітки зошита;

вміє поєднувати букви у буквосполученнях, словах, дотримуватися пропорційності елементів при написанні букв різної структури та конфігурації;

позначає м'якість приголосних за допомогою діакритичного знака *´* (риска), букви *i*;

вміє списувати з друкованих та рукописних зразків букви, слова, словосполучення, речення, короткі тексти;

вміє каліграфічно вірно списувати з підручника, з дошки окремі букви, словосполучення, невеликий текст;

виконує звуко-буквений аналіз слів (у яких вимова та написання збігаються) і записує їх;

має уявлення про утворення нових слів, зміну їх значення при зміні звукового складу;

вміє писати малі та великі букви польського алфавіту, вивчені у букварному періоді;

зв'язно і ритмічно пише окремі малі та великі букви, списує слова і речення з писаного та друкованого зразків, записує на слух дво- і трискладові слова, вимова й написання яких збігаються, моделює речення та звуко-складову структуру слів;

уміє перевіряти написане поскладовим

Добукварний період

Підготовчі вправи.

Букварний період

1. Звук і буква а А. Виділення цього звука на початку, в середині, в кінці слів. Написання малої та великої букви **а А**.

2. Звук і буква о О. Виділення голосних звуків [a], [o] в словах. Написання малої та великої букви **о О**.

3. Звук і буква і І. Написання малої та великої букви **і І**.

4. Звук і буква е Е. Написання малої та великої букви **е Е**.

5. Звук і букви u U, ó. Написання малої та великої букв **u U, ó**, складів *au, ua, eu*.

6. Звук і буква у У. Написання малої та великої букви **у У**.

7. Звуки і букви ą, ę. Написання букв **ą, ę**.

8. Звук і буква l L. Написання малої та великої букви **l L**, складів *lo, le, lu, li, la, le, lą, ló*, слів *lala, Lila*.

9. Звук і буква t T. Написання малої та великої букви **t T**, складів *to, ta, tu, te, ty, tą, tę, tó*, слів *tata, Tola*.

10. Звук і буква m M. Написання малої та великої букви **m M**, складів *ma, mo, me, mi, mu, mę, mó*, слів *mama, motyl*, речення *To tu*.

11. Звук і буква k K. Написання малої та великої букви **k K**, складів *ka, ko, ku, kę, ki, ke, ką, kó*, слів *kot, Kamila*, речення *Kto to?*

12. Звук і буква s S. Звук і буква ś Ś. Написання малої та великої букв **s S, ś Ś**, складів, слів *smok, las, ktoś, sito*.

13. Звук і буква j J. Написання малої та великої букви **j J**, складів, слів *jest, jajko, Janek*.

14. Звук і буква d D. Написання малої та великої букви **d D**, складів, слів.

15. Звук і буква n N. Звук і буква ń. Написання малої та великої букви **n N**, малої букви **ń**, складів, слів *noga, Nela, koń*.

напівголосним промовлянням;
уміє орієнтуватися в зошиті, правильно зображувати й розташовувати в робочому рядку елементи букв;

16. Звук і буква w W. Написання малої та великої букви **w W**, складів, слів *woda, mewa, wodolot*.

17. Звук і буква c C. Звук і буква ć Ć. Написання малої та великої букв **c C, ć Ć**, складів, слів *córka, ciocia, Cela, ćma*, речення *Co to?*

18. Звук і буква p P. Написання малої та великої букви **p P**, складів, слів *ptak, Polska*.

19. Звук і буква r R. Написання малої та великої букви **r R**, складів, слів *rak, worek*.

20. Звук і буква b B. Написання малої та великої букви **b B**, складів, слів *burak, but*.

21. Звук і буква g G. Написання малої та великої букви **g G**, складів, слів.

22. Звук і буква z Z. Звук і буква ź Ź. Написання малої та великої букв **z Z, ź Ź**, складів, слів *zegar, Zosia, źrebak, jezioro*.

23. Звук і буква ł Ł. Написання малої та великої букви **ł Ł**, складів, слів *piłka, ława*.

24. Звук і буква f F. Написання малої та великої букви **f F**, складів, слів *fotel, film*.

25. Звук і буква ż Ż, буквосполучення rz Rz. Написання малої та великої букви **ż Ż, буквосполучення rz Rz**, слів *żaba, rzeka*.

26. Буквосполучення sz Sz. Написання буквосполучення **sz Sz**, складів, слів *szkoła, mysz*.

27. Буквосполучення cz Cz. Написання буквосполучення **cz Cz**, складів, слів *czapka, oczy, Czesław*.

28. Звук і буква h H, буквосполучення ch Ch. Написання малої та великої букви **h H, буквосполучення ch Ch**, слів *herbata, choinka, dach*.

29. Буквосполучення dz Dz. Буквосполучення dź Dź. Написання буквосполучень **dz Dz, dź Dź**, слів *dzwonek, dźwięk, dziecko*.

30. Буквосполучення dż Dż. Написання буквосполучення **dż Dż**, складів, слів *dżet, dżungla*.

Післябукварний період

Позначення м'якості приголосних за допомогою діакритичного знака ' (риска),

	<p>букви <i>i</i>.</p> <p>Написання голосних <i>i</i> приголосних букв за зразками, поданими в зошитах з друкованою основою, за зразком, зробленим учителем на дошці, в зошиті. Способи поєднання букв у склади. Написання буквосполучень приголосних.</p> <p>Буквена структура слова.</p> <p>Записування слів із діакритичними знаками (рискою, крапкою).</p> <p>Написання рукописними буквами друкованих букв, складів, слів, словосполучень, речень.</p> <p>Списування слів, речень з рукописного та друкованого зразків.</p> <p>Запис складів, слів, словосполучень, речень під диктовку, за допомогою зорового диктанта (за предметними малюнками</p>
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»	
Очікувані результати	Зміст навчання
<p>Учень/учениця: сприймає прості медіапродукти (комікси, дитячі мультфільми, фільми тощо); бере участь в обговоренні змісту медіапродуктів; висловлює свої думки й почуття з приводу перегляду простих медіапродуктів.</p>	<p>Уявлення про медіа (призначення (мета) і цільова аудиторія (Хто буде це дивитися / слухати? Чому?); правдива і неправдива інформація).</p> <p>Візуальні медіа (фотографія як джерело інформації (наприклад: пейзаж, портрет, сюжетна світлина), малюнок як джерело інформації. Комікси).</p> <p>Аудіовізуальні медіа (мультфільми, улюблений герой, колір, звук, музика в мультфільмах, критерії добору мультфільмів для перегляду).</p>
Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»	
Очікувані результати	Зміст навчання
<p>Учень/учениця: має уявлення про польську, державну мову, мови народів, які мешкають в Україні; про спорідненість української та польської мов;</p>	<p>Мова як найважливіший засіб спілкування.</p> <p>Поняття про польську, державну мову, мови народів, які мешкають в Україні;</p> <p>Польська мова як споріднена українській західнослов'янська мова.</p>

<p>Учень/учениця: послідовно називає голосні та приголосні звуки у слові, виділяє зі слів окремі звуки (на початку, в середині, в кінці слова), позначає їх умовними знаками; розрізняє у вимові неносові та носові голосні, тверді та м'які приголосні, сполучення приголосних за їх артикуляційними особливостями; вміє поділяти слова (дво- і трискладові) на склади шляхом поскладового промовляння на основі артикуляційно-слухових ознак та за кількістю голосних звуків; вміє наголошувати слова на передостанньому складі, знає винятки – слова і граматичні форми, у яких наголошується 3 склад від кінця слова;</p>	<p>Звуки і букви Поняття про звуки мовлення, їх смислорозрізнявальну роль, голосні неносові (<i>a, e, i, o, u, y</i>) та носові (<i>ą, ę</i>), приголосні дзвінки (<i>b, w, d, z, ź, ż, g, dz, dź, dż, m, n, ń, r, l</i>) та глухі (<i>p, f, t, s, ś, k, c, ć, sz, cz</i>), тверді та м'які приголосні, сполучення приголосних (<i>sc, szcz, ści, śc, trz, chrz, strz, drz, zdzi, dżdż</i>). Поняття про склад, складотворчу роль голосного звука, наголошений склад. Звукова структура слова. Дво- і трискладові слова. Наголос. Винятки – слова та граматичні форми, у яких наголошується 3 склад від кінця слова (дієслова в 1 і 2 особі множини минулого часу, дієслова в однині та 3 особі множини умовного способу) (без термінів).</p>
<p>Учень/учениця: має уявлення про зміну значення слова залежно від зміни букви, про спільнокореневі слова, про багатозначні слова і словосполучення; має уявлення про слова, протилежні за значенням, слова-омоніми;</p>	<p>Лексика і фразеологія Зміна значення слова залежно від зміни букви (<i>dom – tom</i>). Поняття про спільнокореневі слова (<i>dom – domek</i>). Поняття про однозначні й багатозначні слова та словосполучення. Поняття про слова, протилежні за значенням (<i>dzień – noc</i>). Поняття про слова-омоніми.</p>
<p>Учень/учениця: має уявлення про частини мови; має уявлення про іменник як частину мови, про число іменників; має початкові уявлення про займенник, використовує в усному мовленні займенники, прийменники;</p>	<p>Частини мови Поняття про іменник. Однина і множина іменників (без термінів). Поняття про займенник (без терміну). Використання займенників (<i>on, ona, ono, oni, one, to</i>) і прийменників (<i>na, w, do, od, dla, z, po, za</i>) (без термінів).</p>
<p>Учень/учениця: має уявлення про просте речення, його типи за метою висловлювання та інтонацією; вміє виділяти речення з мовленнєвого потоку, знаходити межі речень, членувати речення на слова, дотримуватися правил вимови, доречного темпу мовлення; має уявлення про однорідні члени речення; вміє визначати типи простих речень з</p>	<p>Речення Поняття про просте речення. Типи речень за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні) та емоційним забарвленням (окличні). Однорідні члени речення (без термінів). Побудова слів і речень за графічними моделями.</p>

<p>одного та двох слів за графічними моделями;</p> <p>має уявлення про будову тексту (вступ, основна частина, висновок);</p> <p>уміє будувати запитання та відповіді за малюнками, прослуханим текстом, розглядати та моделювати різноманітні ситуації, що відображають діяльність учнів;</p> <p>уміє за текстом, запропонованим учителем, повторювати суть зв'язного висловлювання, будувати монологічні й діалогічні тексти;</p>	<p style="text-align: center;">Текст</p> <p>Поняття про будову зв'язного тексту. Побудова запитань та відповідей. Побудова монологічного і діалогічного тексту.</p>
<p>Учень/учениця:</p> <p>знає букви польського алфавіту та звуки, які вони позначають на письмі;</p> <p>знає алфавітні назви букв на позначення голосних і приголосних звуків;</p> <p>пише велику букву у власних назвах; правильно переносить слова із рядка в рядок;</p> <p>пише крапку в кінці речення, кому при однорідних членах речення;</p> <p>вміє писати <i>ó – u, rz – ź, ch – h</i> у словах, вивчених за програмою;</p> <p>уміє безпомилково писати слова зі списку найуживаніших слів.</p>	<p style="text-align: center;">Правопис</p> <p>Алфавітні назви букв на позначення голосних і приголосних звуків.</p> <p>Велика буква у власних назвах.</p> <p>Правила переносу слів. Крапка в кінці речення. Кома при однорідних членах речення (без термінів). Правопис <i>ó – u</i> в словах. Правопис <i>rz – ź</i> у словах. Правопис <i>h – ch</i> у словах.</p> <p>Список найуживаніших слів, які викликають труднощі у вимові та написанні:</p> <p><i>Warszawa, jezioro, piłka, córka, ćma, rzeka, żaba, choinka, dziecko, herbata, pszenica, dach, góra, mysz, dziękuję, ogórek, jabłko, jaskółka, wróbel, ręka, król.</i></p>